

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av 52 § i lagen om yrkesutbildning

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av 52 § i lagen om yrkesutbildning (RP 92/2021 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Piritta Sirvio, undervisnings- och kulturministeriet
- utvecklingschef Maarit Kallio-Savela, Finlands Kommunförbund
- expert Saku Lehtinen, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry
- specialsakkunnig Lauri Kurvonen, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Utbildningsstyrelsen
- Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
- Finlands Yrkesstuderandes Centralförbund - SAKKI rf
- Alliansen för Finlands Studerande - OSKU rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av 52 § i lagen om yrkesutbildning ändras. Giltighetstiden för den temporära ändringen ska förlängas. Genom den temporära ändringen har bestämmelserna om påvisande av yrkesskicklighet och kunnande, det vill säga sätten för genomförande av yrkesprov, samt bestämmelserna om bedömning av kunskanden luckrats upp av orsaker som hänför sig till coronaepidemin. I regel ska yrkesprov avläggas genom att den studerande utför praktiska arbetsuppgifter i genuina arbetssituationer och arbetsprocesser. Under coronaepidemin har det särskilt inom vissa utbildningsområden varit svårt eller omöjligt att genomföra yrkesprov i genuina arbetssituationer och arbetsprocesser, om arbetsplatserna varit stängda eller om smittorisen där är stor. Enligt den gällande temporära bestämmelsen kan yrkesprov i stället för en genuin arbetssituation eller arbetsprocess genomföras så att den studerande utför andra praktiska uppgifter som så väl som möjligt motsvarar en genuin arbetssitua-

Betänkande KuUB 6/2021 rd

tion och arbetsprocess. Därtill har man utvidgat möjligheterna att vid behov komplettera det kunnande som visats i yrkesprovet genom bedömning av kunnandet på något annat sätt. Syftet är att möjliggöra att studierna framskrider och att examensdelar och examina kan avläggas i de exceptionella förhållanden som coronaepidemin förorsakar.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt och gälla till och med den 31 juli 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I propositionen föreslås det att ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av 52 § i lagen om yrkesutbildning ändras så att lagens giltighetstid förlängs till och med den 31 juli 2022.

På grund av coronapandemin avviker genomförandet av yrkesutbildningen fortfarande från det normala. Bestämmelserna om påvisande av yrkesskicklighet och kunnande, det vill säga sätten för genomförande av yrkesprov, samt bestämmelserna om bedömning av kunnandet luckrades upp av orsaker som hänför sig till coronaepidemin genom en lagändring som trädde i kraft i början av juni 2020. Med stöd av den temporära bestämmelsen kan yrkesprov i stället för en genuin arbetssituation eller arbetsprocess genomföras så att den studerande utför andra praktiska uppgifter som så väl som möjligt motsvarar en genuin arbetssituation och arbetsprocess.

Genom att förlänga giltighetstiden för undantagsbestämmelsen bereder man sig på ett eventuellt behov av flexibilitet i fråga om kraven i huvudregeln om sättet att avlägga yrkesprov, om detta på grund av coronasituationen är nödvändigt också under det läsår som börjar den 1 augusti 2021. Det föreslås inga ändringar i förutsättningarna för exceptionellt ordnande av yrkesprov.

Sammantaget anser kulturutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förutsättningar för övergång till undantagsarrangemang

Utskottet anser det nödvändigt att förlänga den temporära lagen särskilt för att man genom den tryggar att studerandenas studier framskrider och slutförs planenligt. Huvudregeln är fortfarande att yrkesproven ska genomföras i praktiska arbetsuppgifter. Exceptionella arrangemang tillämpas endast om det på grund av covid-19-epidemin inte är möjligt att genomföra yrkesproven i genuina arbetsuppgifter. Utbildningsanordnaren bestämmer individuellt till vilka delar det är motiverat att en bedömning som gjorts i samband med ett yrkesprov kompletteras med andra bedömningar av kunnandet.

Utskottet hänvisar till ett tidigare betänkande (KuUB 6/2020 rd), i vilket det betonar att man inom yrkesutbildningen trots de exceptionella arrangemangen måste se till att de utexaminerade har god kompetens som motsvarar arbetslivets krav. Arbetsgivarna måste kunna lita på att den utexaminerades kompetens och yrkesskicklighet har bedömts och verifierats på behörigt sätt. Likaså

Betänkande KuUB 6/2021 rd

ska det säkerställas att behörigheten för fortsatta studier för dem som utexamineras från yrkesutbildning inte försämras på grund av de exceptionella arrangemangen.

Utskottet betonar vikten av att bevaka undantagsarrangemangen (se KuUB 6/2020 rd).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 92/2021 rd utan ändringar.

Helsingfors 9.6.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Paula Risikko saml
vice ordförande Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Sanna Antikainen saf
medlem Marko Asell sd
medlem Jukka Gustafsson sd
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Mikko Kinnunen cent
medlem Pasi Kivisaari cent
medlem Ari Koponen saf
medlem Sari Multala saml
medlem Mikko Ollikainen sv
ersättare Johan Kvarnström sd
ersättare Sinuhe Wallinheimo saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Lahtinen.